

**IZVJEŠTAJ O RADU
ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

za 2022. godinu

Januar 2023. godine

Sadržaj

Poglavlje I. Uvodne napomene	3
Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana	3
Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe.....	3
Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana	4
Poglavlje II. Rad i aktivnosti Odbora za žalbe građana	5
Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe	5
Odjeljak B. Postupanje po žalbama građana.....	5
Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH	6
Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika SIPA-e	15
Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	16
Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana.....	17

Prilozi

Na osnovu člana 19. stav (1) tačka d) Zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08) i člana 5. stav (1) tačka f) Poslovnika o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 84/09), Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH je na 24. sjednici, održanoj 12. 1. 2023, usvojio i Parlamentarnoj skupštini BiH podnosi sljedeći

I Z V J E Š T A J
o radu Odbora za žalbe građana Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine za 2022. godinu

POGLAVLJE I.

UVODNE NAPOMENE

Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Odbor za žalbe građana) osnovan je u skladu sa Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08) kao tijelo Parlamentarne skupštine BiH koje u obavljanju svojih aktivnosti djeluje isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, organizacije, udruženja ili bilo kojeg naroda u Bosni i Hercegovini.

Odbor za žalbe građana, u skladu sa Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i Poslovníkom o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 84/09), nadležan je za:

- zaprimanje, evidentiranje, procjenu i prosljeđivanje žalbi na postupanje policijskih službenika u Bosni i Hercegovini, kao i njihovo upućivanje nadležnim policijskim tijelima;
- kontinuirano praćenje u kojoj je fazi predmet;
- iniciranje odgovarajućeg postupka protiv podnosioca žalbe u slučaju lažne ili tendenciozne žalbe;
- vođenje svih odgovarajućih evidencija i baza podataka o žalbama građana protiv policijskih službenika Bosne i Hercegovine, rezultatima istrage i drugim faktorima na osnovu kojih je pokrenut disciplinski ili krivični postupak;
- davanje svih informacija podnosiocu žalbe u vezi s njegovom žalbom;
- informiranje Parlamentarne skupštine BiH o svom radu te
- obavljanje ostalih poslova propisanih zakonom.

Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe građana

Shodno odredbama Zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH, Odbor za žalbe građana ima sedam članova koji se biraju između uglednih i uvažanih građana koji nisu zaposleni u policijskim tijelima BiH.

Članovi Odbora moraju imati visoku stručnu spremu, najmanje pet članova Odbora moraju biti diplomirani pravnici i u njemu moraju biti zastupljeni svi konstitutivni narodi.

Kandidat za člana Odbora za žalbe građana ne može biti član političke stranke ni lice osuđeno za krivično djelo, osim za krivično djelo iz oblasti sigurnosti saobraćaja.

Za članove Odbora za žalbe građana u mandatnom periodu 2021 - 2025. imenovani su¹:

- 1. Boris Buha, predsjednik,**
- 2. Vjekoslav Vuković, prvi zamjenik predsjednika,**
- 3. Semir Šut, drugi zamjenik predsjednika,**
- 4. Hana Korać, članica,**
- 5. Tihomir Marinčić, član,**
- 6. Miroslav Janjić, član, i**
- 7. Merima Šenderović, članica.**

Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana

Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana određen je članom 1. stav (2) Zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine, u kojem je navedeno:

Na sva pitanja organizacije i upravljanja te druga pitanja bitna za funkcioniranje tijela uspostavljenih ovim zakonom i odnosa između institucija BiH i odnosa prema pravnim i fizičkim licima, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim zakonom, primjenjuju se Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine i Zakon o upravi.

Shodno navedenoj odredbi, pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana čine:

- a) Zakon o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08),
- b) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- c) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- d) Poslovnik o radu Odbora za žalbe građana ("Službeni glasnik BiH", broj 84/09).

¹ "Službeni glasnik BiH", broj 10/21.

POGLAVLJE II.

RAD I AKTIVNOSTI ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA

Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe građana

U 2022. godini Odbor za žalbe građana održao je 12 sjednica, i to kako slijedi:

Sjednice	Datum održavanja sjednica
12. sjednica	27. 1. 2022. od 17.00 sati
13. sjednica	17. 2. 2022. od 17.00 sati
14. sjednica	24. 3. 2022. od 17.00 sati
15. sjednica	20. 4. 2022. od 17.00 sati
16. sjednica	12. 5. 2022. od 17.00 sati
17. sjednica	23. 6. 2022. od 17.00 sati
18. sjednica	14. 7. 2022. od 17.00 sati
19. sjednica	30. 8. 2022. od 17.00 sati
20. sjednica	20. 9. 2022. od 17.00 sati
21. sjednica	26. 10. 2022. od 17.00 sati
22. sjednica	29. 11. 2022. od 17.00 sati
23. sjednica	21. 12. 2022. od 17.00 sati

Na navedenim sjednicama Odbora za žalbe građana razmatrano je ukupno 177 tačaka dnevnog reda, u okviru kojih su analizirane 124 žalbe² i izvještaji nadležnih policijskih tijela na nivou Bosne i Hercegovine, 25 informacija i obavještenja nadležnih policijskih agencija, te šest drugih akata.

Odjeljak B. Postupanje po žalbama građana

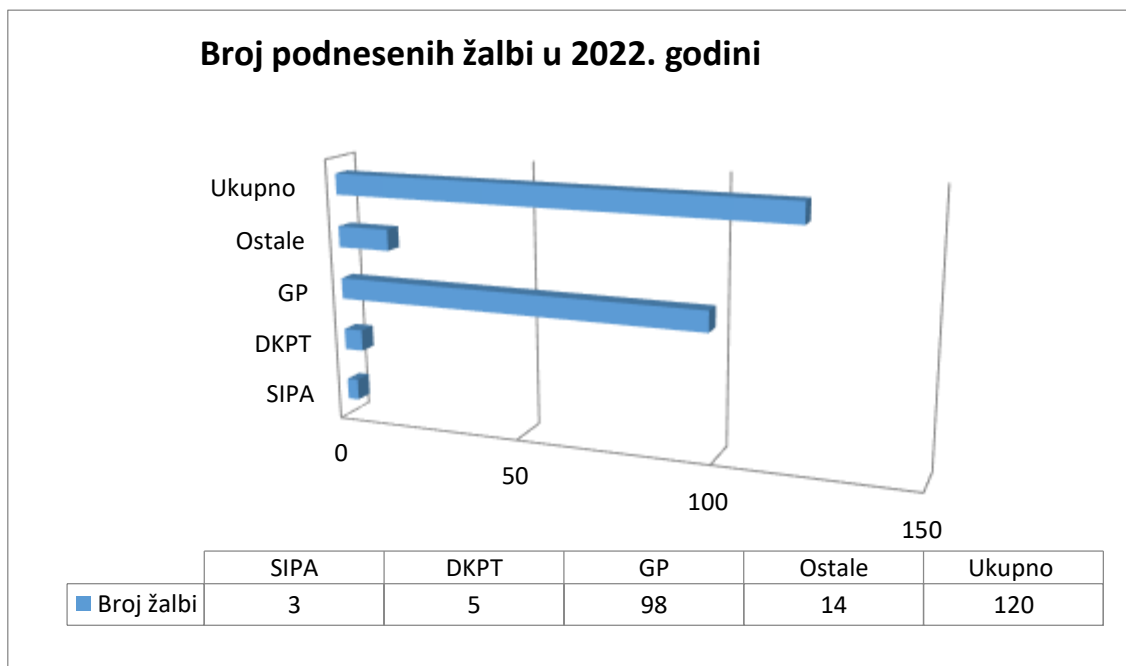
U izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana zaprimio je 120 žalbi koje su se odnosile na rad policijskih službenika u policijskim agencijama na nivou Bosne i Hercegovine, i to:

- 98 žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Granične policije BiH,
- tri žalbe podnesene su protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA),
- pet žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH,
- 14 žalbi podneseno je protiv policijskih službenika različitih policijskih tijela na nivou entiteta i kantona, za koje Odbor za žalbe građana nije bio nadležan, te su građanima pružene informacije kojim institucijama trebaju uputiti svoje žalbe.

² U sklopu 124 žalbe razmatrane su i 33 žalbe koje su zaprimljene tokom 2021. godine.

Do septembra 2022. putem službene e-mail adrese Odbora za žalbe građana zaprimljeno je 39 prijava. Na sve upite i prijave blagovremeno je odgovoreno, te su žalbe dostavljene nadležnim institucijama na postupanje. Također, građanima su, prema potrebi, dostavljene tražene informacije.

GRAFIKON br. 1

Postupajući po žalbama i izvještajima nadležnih policijskih tijela Bosne i Hercegovine, Odbor za žalbe građana *općim konsenzusom* usvojio je 29 zaključaka koji su dostavljeni nadležnim policijskim tijelima.

Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Tokom 2022. godine Odbor za žalbe građana razmatrao je 111 žalbi na rad i postupanje policijskih službenika Granične policije BiH, zajedno sa izvještajima o obavljenim preliminarnim provjerama, odnosno provedenim internim postupcima Granične policije BiH.

Odbor za žalbe građana jednoglasno je prihvatio 111 izvještaja o izvršenim preliminarnim provjerama i internim istragama Granične policije BiH, pri čemu je 109 izvještaja prihvaćeno nakon prvog razmatranja, dok su dva vraćena na dopunu u skladu sa smjernicama Odbora, i to:

- u predmetu broj: 05/2-50-17-1816/21 od 30. 9. 2021, po žalbi građanina T.M., Odbor za žalbe građana na 12. sjednici odgodio je izjašnjenje o Izvještaju Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-10018/21 od 23. 12. 2021.

U vezi s ovim predmetom Odbor za žalbe građana zatražio je od Granične policije BiH da dostavi sve informacije od nadležnih insitucija BiH o ishodu istrage po predmetnom pitanju, a koje joj budu dostupne;

- u predmetu broj: 05/2-50-17-180/22, po žalbi građanina N.K., Odbor za žalbe građana odgodio je izjašnjenje o Izvještaju Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-11133/21 od 1. 2. 2022;
U vezi s ovim predmetom Odbor za žalbe građana zatražio je od Granične policije BiH da dostavi sve informacije od nadležnih institucija BiH o ishodu istrage po predmetnom pitanju, a koje joj budu dostupne;
- Odbor za žalbe građana je na 21. sjednici, a u vezi s navedenim predmetima, ponovo usvojio zaključak kojim je od Granične policije BiH zatraženo da dostavi informaciju da li su žalbe građana N.K. i T.M., s kompletnom dokumentacijom, dostavljene Tužilaštvu BiH na uvid.

Razmatrajući žalbe i izvještaje o izvršenim preliminarnim provjerama i internim istragama Granične policije BiH, Odbor za žalbe građana usvojio je i sljedeće zaključke u vezi s predmetima, i to:

- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1768/21 od 21. 9. 2021, Odbor za žalbe građana usvojio je Izvještaj Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-9747/21 od 13. 12. 2021, uz Zaključak kojim se traži od Granične policije BiH da Odboru dostavi informaciju o ishodu postupanja nadležnih institucija Bosne i Hercegovine u vezi s predmetnim pitanjem. Naime, Odbor cijeni da je do zloupotrebe sistema došlo, ali nije utvrđeno gdje je propust učinjen, te smatra da ima osnova da se o ovom pitanju provede istraga kako bi se slične pojave ubuduće spriječile. Također, Odbor za žalbe građana poziva Graničnu policiju BiH da preduzme dodatne mjere u pravcu zaštite ličnih podataka iz službenih evidencija Granične policije BiH;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1853/21, po žalbi građanina S.R., Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim je zatraženo od Granične policije BiH da dostavi informaciju o tome da li je ova institucija zaprimila zahtjev građanina S.R. od 1.6.2021. za pokretanje krivičnog postupka protiv policijskog službenika H. S., te da li je ta prijava, jednako kao i usmena prijava policijskog službenika H. S., dostavljena Tužilaštvu BiH na nadležno postupanje. Također, zatražena je i informacija u kojoj je fazi postupak po krivičnoj prijavi građanina S. R., te ukoliko nadležna organizaciona jedinica Granične policije BiH nije obavijestila Tužilaštvo BiH o zahtjevu građanina S.R. za pokretanje krivičnog postupka, potrebno je Odboru dostaviti obrazloženje za takvu odluku i postupak odgovornih lica;
- Odbor za žalbe građana je na 16. sjednici, održanoj 12. 5. 2022, usvojio zaključak kojim se poziva Vijeće ministara BiH da razmotri izmjene propisa o prelasku državne granice Bosne i Hercegovine u skladu s trenutnim epidemiološkim mjerama u zemlji. Odbor za žalbe građana u proteklom periodu razmatrao je značajan broj žalbi građana na policijske službenike Granične policije BiH koje su se odnosile na primjenu

Odluke Vijeća ministara BiH o propisivanju dodatnih uslova za ulazak stranaca u Bosnu i Hercegovinu („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08, 57/20, 58/20 i 36/21) u kontekstu posebnih uslova za prelazak granice Bosne i Hercegovine radi sprečavanja i suzbijanja širenja virusa SARS-KOV-2. Imajući u vidu činjenicu da je većina posebnih mjera usmjerenih na sprečavanje i suzbijanje širenja virusa SARS-KOV-2 ukinuta, te da je državljanima Bosne i Hercegovine, jednako kao i turistima koji posjećuju Bosnu i Hercegovinu, otežan prelazak državne granice Bosne i Hercegovine, Odbor je usvojio navedeni zaključak. Ministarstvo sigurnosti BiH je, aktom broj: 06-50-3391-1/22 od 31. 5. 2022, dostavilo informaciju o tome da je Vijeće ministara BiH na 50. sjednici, održanoj 26. 5. 2022, donijelo Odluku o prestanku važenja Odluke o propisivanju dodatnih uslova za ulazak stranaca u Bosnu i Hercegovinu;

- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-824/22, po žalbi građanina A.K., Odbor za žalbe građana usvojio je Izvještaj Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-4681/22 od 20. 6. 2022, uz Zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da se ulože dodatni naponi u pravcu povećanja kapaciteta kontrole na međunarodnom graničnom prijelazu "Aerodrom Sarajevo" u periodu pojačane frekvencije letova i broja putnika, a posebno za vrijeme turističke sezone;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-866/22, po žalbi građanke E.P., Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH usvojio je zaključak kojim se sugerira Graničnoj policiji BiH da od Javnog preduzeća Međunarodni aerodrom Sarajevo zatraži nabavku jednokratnih navlaka za noge za potrebe KDZ kontrole putnika;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1431/22, Odbor za žalbe građana usvojio je Izvještaj Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-7370/22 od 31. 10. 2022, uz Zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da na najfrekventnijim graničnim prijelazima koji se nalaze u neposrednoj blizini, ili pak u samim gradskim zonama, iniciraju sastanke komandira jedinica Granične policije BiH i lokalnih policijskih uprava nadležnih za reguliranje saobraćaja u zonama njihovog djelovanja. Odbor za žalbe građana sugerira da se ovi sastanci održavaju naročito u periodu očekivanog pojačanog saobraćaja kao što su praznici i vrijeme godišnjih odmora, kako bi se izbjegle situacije i prijave koje su bile predmet istrage u navedenom predmetu, te predmetu broj: 05/2-50-17-1075/22 po žalbi građanke R.Č, za koji je Odbor za žalbe građana ranije usvojio Izvještaj Granične policije BiH broj: 17-07-34-7-4271/22. Naime, u dva navedena predmeta podnesene su žalbe u različitom vremenskom okviru sa sličnim činjeničnim opisom koje su usmjerene na rad policijskih službenika Granične policije BiH raspoređenih na MGP Brod i MGP Gradiška. Kako je detaljnim istragama utvrđeno da u spornim događajima nisu učestvovali policijski službenici Granične policije BiH, te da je pitanje reguliranja saobraćaja u neposrednoj blizini graničnih prijelaza u nadležnosti lokalnih policijskih uprava, Odbor za žalbe građana smatra da je zahtjev za održavanjem koordinirajućih sastanaka opravdan;
- Odbor za žalbe građana je na 23. sjednici, održanoj 21.12.2022, usvojio zaključak kojim poziva Upravu za indirektno oporezivanje BiH da postupi u skladu sa zahtjevom Granične policije BiH i osigura isticanje zastave Bosne i Hercegovine na

međunarodnom graničnom prijelazu Vardište u skladu s članom 8. stav (2) Pravilnika o obliku i sadržaju oznaka i druge saobraćajne signalizacije kojim se označava granični prijelaz i njegovo područje, blizina granične linije kao i o načinu postavljanja tih oznaka i signalizacije. Zaključak Odbora usvojen je u vezi sa žalbom građanina F.K., broj: 05/2-50-17-1543/22, te na osnovu Izvještaja Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-8322/22 od 9. 12. 2022, ali se podjednako odnosi na sve granične prijelaze Bosne i Hercegovine u pogledu zahtjeva za propisno isticanje zastave. Zbog povećanog broja žalbi građana koje se odnose na neisticanje, odnosno nepropisno isticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana poziva upravu za indirektno oporezivanje BiH da, u saradnji s Graničnom policijom BiH, pristupi zamjeni zastava, odnosno isticanju zastave Bosne i Hercegovine u skladu s važećim propisima, za čiju primjenu je nadležna i odgovorna Uprava za indirektno oporezivanje BiH.

Među razmatranim žalbama i navodima iznesenim u njima, za njih devet utvrđena je osnovanost te je podnesen zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika, 64 navoda ocijenjena su kao "neosnovani", dok je za prijavu 44 djela, prema izvještajima Granične policije BiH, utvrđeno da "nema dovoljno dokaza".

U devet predmeta u kojima je, prema izvještajima Granične policije BiH, podnesen zahtjev za provođenje disciplinskog postupka zatraženo je da Granična policija BiH po okončanju disciplinskih postupaka protiv policijskih službenika o rezultatima postupka izvijesti Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH. Prema informacijama Granične policije BiH nakon okončanih disciplinskih postupaka izrečene su disciplinske sankcije – novčane kazne u trajanju dva do šest mjeseci, kazneni bodovi te obustavljanje unapređenja u viši čin, dok je u jednom slučaju izrečena disciplinska sankcija "prestanak radnog odnosa".

Granični prijelazi Bosne i Hercegovine na kojima su građani tokom 2022. podnosili žalbe na postupanje policijskih službenika Granične policije BiH su sljedeći:

Granični prijelaz BiH	Broj žalbi
GP Vardište	1
MGP Uvac	3
MGP Gradiška	7
MGP Gradina	3
MGP Izačić	3
MGP Velika Kladuša	4
MGP Brod	5
MGP Bosanski Šamac	1
MGP Orašje	3
MGP Šepak	1
MGP Zvirici	1
MGP Zupci	6
MGP Hum	7
MGP Deleuša	1
MGP Aerodrom Banja Luka	4
MGP Aerodrom Sarajevo	8
MGP Aerodrom Tuzla	2
MGP Brčko	1
MGP Metaljka	2
MGP Dobrljin	1
MGP Klobuk	1
MGP Osoje	1
MGP Kozarska Dubica	1
MGP Svilaj	3
GP Hadžin potok	1
MGP Vinjani	1
MGP Kamensko	1
MGP Ivanjica	4
MGP Gorica	1
MGP Bijača	2
MGP Popovi	1
MGP Neum	2

Osamnaest žalbi odnosilo se na više graničnih prijelaza ili su se općenito odnosile na postupanje policijskih službenika izvan radnog mjesta, dugo zadržavanje i detaljne kontrole na graničnim prijelazima i graničnom pojasu.

Ostale žalbe nisu u vezi s povredom službene dužnosti policijskih službenika u toku rada, već su uglavnom okarakterizirane kao žalbe koje su proizvod ličnih sukoba između podnositelaca žalbe i policijskih službenika.

Razlozi za podnošenje žalbi na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Razlozi³ za podnošenje žalbi mogu se podijeliti na sljedeće:

1. Neprimjerena komunikacija, zloupotreba položaja, drsko i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika (67 osnova za podnošenje žalbi)

I u ovom izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana u više navrata skretao je pažnju Graničnoj policiji BiH na obavezu poštivanja kodeksa ponašanja policijskih službenika, s posebnim akcentom na ophođenje i komunikaciju s građanima prilikom kontrole prelaska granice. Prilikom razmatranja žalbi konstatirano je da je u većini slučajeva nezadovoljstvo građana uslovljeno neprimjerenom, suvišnom komunikacijom policijskih službenika, te u nekim slučajevima drskim i neprofesionalnim postupcima policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana uvijek ističe stav prema kojem Granična policija BiH treba kontinuirano policijskim službenicima skretati pažnju na izbjegavanje nepotrebne i prekomjerne komunikacije s građanima, te na obavezu dosljednog poštivanja etičkog kodeksa i pravila službe.

U kontekstu moguće zloupotrebe položaja policijskih službenika, Odbor za žalbe građana ukazao je Graničnoj policiji BiH na moguće zloupotrebe elektronskih sistema evidencije kretanja građana, te pozvao Graničnu policiju BiH da preduzme dodatne mjere u pravcu zaštite ličnih podataka iz službenih evidencija Granične policije BiH.

U pogledu osnovanosti navoda u ovim žalbama, nakon provedenih istraga, utvrđena je osnovanost u šest predmeta, te su podneseni prijedlozi za vođenje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika za težu povredu službene dužnosti.

2. Prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH (11 osnova za podnošenje žalbi)

Od 11 slučajeva prijave koruptivnog djelovanja, u tri je dokazana osnovanost navoda iz žalbi, te su pokrenuti disciplinski postupci za težu povredu službene dužnosti, a potrebne informacije dostavljene su i Tužilaštvu BiH. U osam slučajeva prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH navodi nisu mogli biti ni potvrđeni niti odbačeni, jer nije bilo dovoljno dokaza za to.

Tokom istraga po žalbama koje su zasnovane na koruptivnom djelovanju policijskih službenika, utvrđeni su propusti u načinu i procedurama vršenja graničnih provjera i kontrola, te su po tom osnovu u jednom predmetu podneseni prijedlozi za vođenje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika za težu povredu službene dužnosti.

Kako je u ovim istragama u značajnoj mjeri kao dokazni materijal korišten videonadzor, Odbor za žalbe građana ponovo je istakao potrebu uspostave funkcionalnog sistema

³ U jednoj žalbi istaknuto je više navoda i osnova po kojima se žalba podnosi.

videonadzora na svim graničnim prijelazima kako bi se mogućnost koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH svela na najmanju moguću mjeru.

3. Predugo zadržavanje na graničnim prijelazima, posebne kontrole prilikom prelaska granice Bosne i Hercegovine, te kontrole u graničnom pojasu (58 osnova za podnošenje žalbe)

Među razmatranim predmetima u 11 slučajeva navodi iz prijave nisu mogli biti ni potvrđeni niti odbačeni, jer nije bilo dovoljno dokaza za to, dok je u ostalim predmetima utvrđeno da u postupanju policijskih službenika Granične policije BiH nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede relevantnih zakona.

U vezi s prijavama građana koje su se odnosile na posebne granične kontrole i zadržavanja na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana utvrdio je da su navodi iz prijave tačni, ali da su radnje preduzete u konkretnim slučajevima sastavni dio procedura Granične policije BiH i u skladu su sa zakonskim propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini.

S druge strane, predugo zadržavanje na graničnim prijelazima uslovljeno je objektivnim okolnostima na graničnim prijelazima, kao što su neposjedovanje važeće putne isprave, neposjedovanje važećeg "zelenog kartona" i druge dokumentacije propisane zakonskim i podzakonskim aktima u Bosni i Hercegovini za prelazak granice, te pojačana frekvencija putnika na graničnim prijelazima. U vezi s ovim pitanjem Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da se ulože dodatni napor u pravcu povećanja kapaciteta kontrole na međunarodnom graničnom prijelazu "Aerodrom Sarajevo" u periodu pojačane frekvencije letova i broja putnika, a posebno za vrijeme turističke sezone, te zaključak kojim se sugerira Graničnoj policiji BiH da od Javnog preduzeća Međunarodni aerodrom Sarajevo zatraži nabavku jednokratnih navlaka za noge za potrebe KDZ kontrole putnika.

Također, usvojen je i zaključak kojim se preporučuje Graničnoj policiji BiH da na najfrekventnijim graničnim prijelazima koji se nalaze u neposrednoj blizini, ili pak u samim gradskim zonama, iniciraju sastanke komandira jedinica Granične policije BiH i lokalnih policijskih uprava nadležnih za reguliranje saobraćaja u zonama njihovog djelovanja. Odbor za žalbe građana sugerira da se ovi sastanci održavaju naročito u periodu očekivanog pojačanog saobraćaja kao što su praznici i vrijeme godišnjih odmora, kako bi se izbjegle situacije i prijave koje su bile predmet istrage po prijavama građana s međunarodnih graničnih prijelaza Gradiška i Brod.

4. Ostale žalbe (14 osnova za podnošenje žalbe)

Ostale žalbe odnose se na pitanja narušenih međusobnih ličnih odnosa između građana i policijskih službenika Granične policije BiH ili se, pak, općenito odnose na postupanje policijskih službenika izvan obavljanja službe na graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine.

Među ostalim žalbama Odbor za žalbe građana ističe i šest žalbi koje su se odnosile na neisticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, odnosno prijave oštećenja zastava ili njihovo pogrešno isticanje na jarbolima. Žalbe s ovim navodom podesene su na međunarodnim graničnim prijelazima Gradiška, Gorica, Ivanjica, Kamensko, Vardište, te zastava na brodu u vlništvu Granične policije BiH.

Prema izvještajima Granične policije BiH, zastave po zaprimljenim prijavama su zamijenjene. Također, istaknuto je da se zastave uglavnom nalaze na udaru vjetrova i ekstremnih vremenskih uslova koji oštećuju zastave. Prema članu 14. Zakona o graničnoj kontroli (Uslovi izgradnje, opremanja i upravljanja graničnim prijelazima), Uprava za indirektno oporezivanje (UIO) nadležna je za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju, upravljanje i održavanje objekata i infrastrukture na graničnim prijelazima. Granična policija BiH se u više navrata pismeno obraćala UIO u vezi s trebovanjem državne zastave, ali se one ne isporučuju. Na MGP Kamensko UIO je postavila jarbol na kojem je bilo mnogo nedostataka, te je traženo da se oni otklone, a odnose se na sajlu na koju se zastava postavlja.

Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim poziva Upravu za indirektno oporezivanje BiH da postupi u skladu sa zahtjevom Granične policije BiH i osigura isticanje zastave Bosne i Hercegovine na međunarodnom graničnom prijelazu Vardište u skladu s članom 8. stav (2) Pravilnika o obliku i sadržaju oznaka i druge saobraćajne signalizacije kojim se označava granični prijelaz i njegovo područje, blizina granične linije kao i o načinu postavljanja tih oznaka i signalizacije. Zaključak Odbora usvojen je u vezi sa žalbom građanina F.K., broj: 05/2-50-17-1543/22, te na osnovu Izvještaja Granične policije BiH o izvršenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-8322/22 od 9. 12. 2022, ali se podjednako odnosi na sve granične prijelaze Bosne i Hercegovine u pogledu zahtjeva za propisno isticanje zastave. Zbog povećanog broja žalbi građana koje se odnose na neisticanje, odnosno nepropisno isticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana poziva Upravu za indirektno oporezivanje BiH da, u saradnji s Graničnom policijom BiH, pristupi zamjeni zastava, odnosno isticanju zastave Bosne i Hercegovine u skladu s važećim propisima, za čiju primjenu je nadležna i odgovorna Uprava za indirektno oporezivanje BiH.

I u ovom izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana razmatrao je žalbe koje su se odnosile na putovanja maloljetnih lica bez saglasnosti drugog roditelja. Sve žalbe ocijenjene su kao neosnovane, jer su sva maloljetna lica posjedovala važeće putne isprave, putovala su u pratnji jednog roditelja, te ni u jednom slučaju organ nadležan za izdavanje putnih isprava nije zaprimio bilo kakav zahtjev, naredbu ili rješenje drugog nadležnog organa o zabrani putovanja, ili posebnim uslovima putovanja za maloljetna lica zbog kojih su žalbe podnesene. Svim podnosiocima žalbi date su potrebne informacije i pojašnjenja u vezi s predmetnim pitanjima od Granične policije BiH.⁴

Na kraju, Odbor za žalbe građana konstatira da su u ovom izvještajnom periodu evidentirane žalbe za koje je, nakon provedenih preliminarnih provjera, utvrđeno da su se odnosile na službenike Uprave za indirektno oporezivanje BiH. Utvrđeno je da građani prilikom prelaska državne granice ne prave jasnu razliku između službenika ove dvije institucije, već sve prijave i žalbe usmjeravaju protiv policijskih službenika Granične policije BiH.

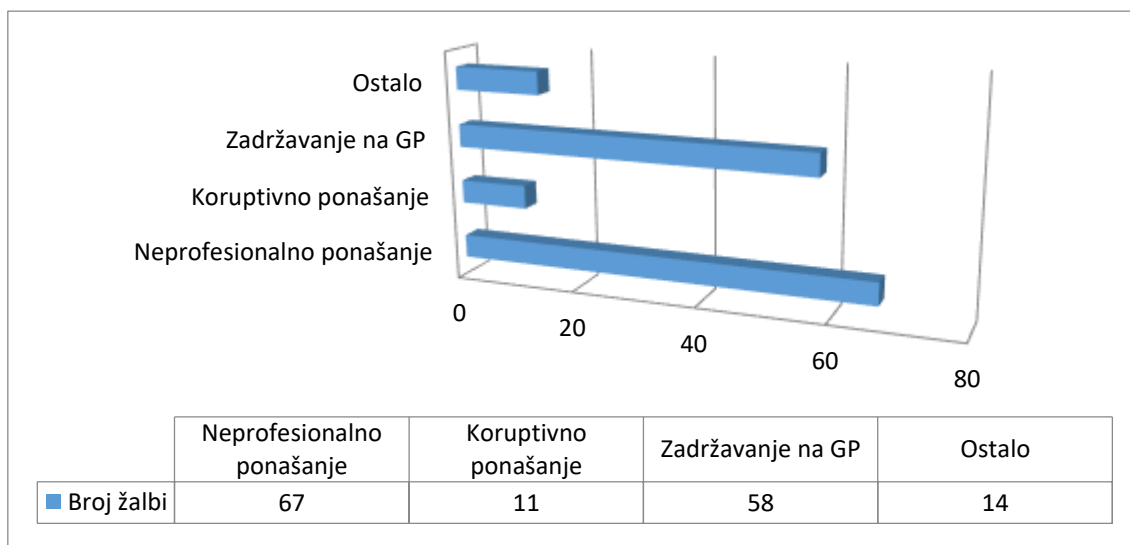
⁴ Član 18. stav (2) Zakona o putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 10/01, 27/00, 32/00, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08, 39/08 i 60/13):

"Za maloljetna, odnosno poslovno nesposobna lica, zahtjev za izdavanje putnih isprava podnosi jedan od roditelja uz saglasnost drugog roditelja, odnosno drugi zakonski zastupnik";

Član 8. stav (2) Zakona o putnim ispravama:

"Nosilac putne isprave državljanin BiH, mlađi od 14 godina, odnosno poslovno nesposobna lica mogu putovati u inozemstvo u pratnji jednog ili oba roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno staratelja, odnosno mora da ima saglasnost oba roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno staratelja, ovjerenu kod nadležnog organa, ako putuje u pratnji drugog lica."

GRAFIKON br. 2 (GPBiH)
Broj žalbi po razlozima podnošenja

Nakon provedenih disciplinskih postupaka, prema dostavljenim informacijama Granične policije BiH, u jednom predmetu izrečena je sankcija policijskom službeniku "prestanak radnog odnosa" zbog teže povrede službene dužnosti, u tri predmeta izrečena je sankcija "novčana kazna, kazneni bodovi i zabrana napredovanja u službi" policijskim službenicima zbog teže povrede službene dužnosti, u jednom slučaju policijski službenik oslobođen je odgovornosti, dok je u pet predmeta podnesen zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika Granične policije BiH.

Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA)

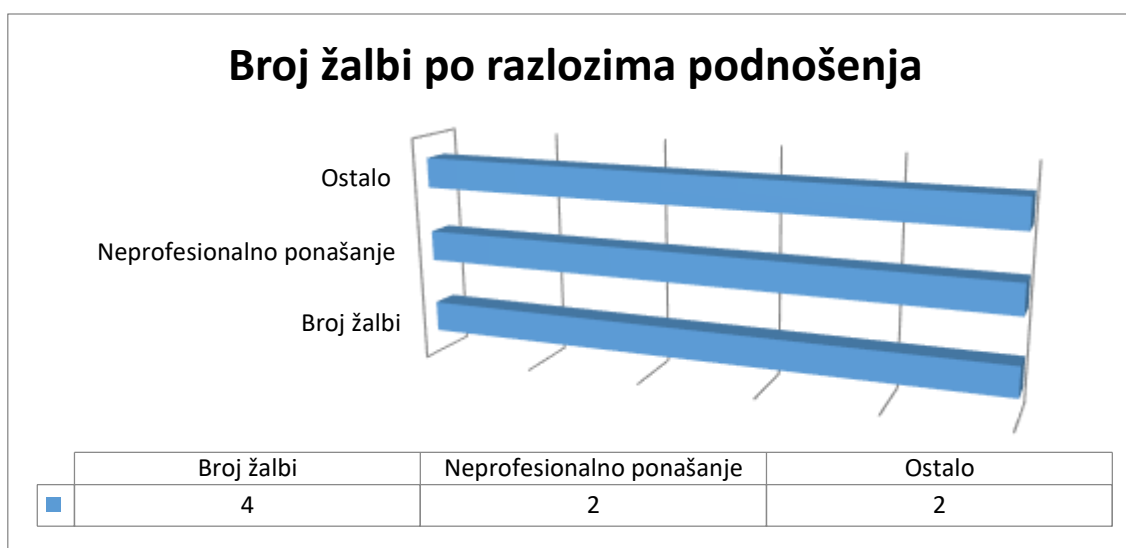
U izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana razmatrao je četiri žalbe podnesene na rad i postupanje policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu.

Odbor za žalbe građana usvojio je četiri zaključka kojima su usvojeni izvještaji o provedenoj internoj istrazi Državne agencije za istrage i zaštitu.

U vezi s predmetima razmatranim u izvještajnom periodu, Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH zaključio je da u postupanju policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu i nadležnih organa nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede relevantnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu uglavnom su se odnosili na neprofesionalno ponašanje i zloupotrebu službenog položaja policijskih službenika ili su, pak, rezultat ličnih sukoba između građanina i policijskog službenika.

GRAFIKON br. 3 (SIPA)

Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT)

U izvještajnom periodu Odbor za žalbe građana razmatrao je devet žalbi podnesenih na postupke policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.

Odbor za žalbe građana usvojio je devet zaključka u vezi sa izvještajima o provedenoj internoj istrazi Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.

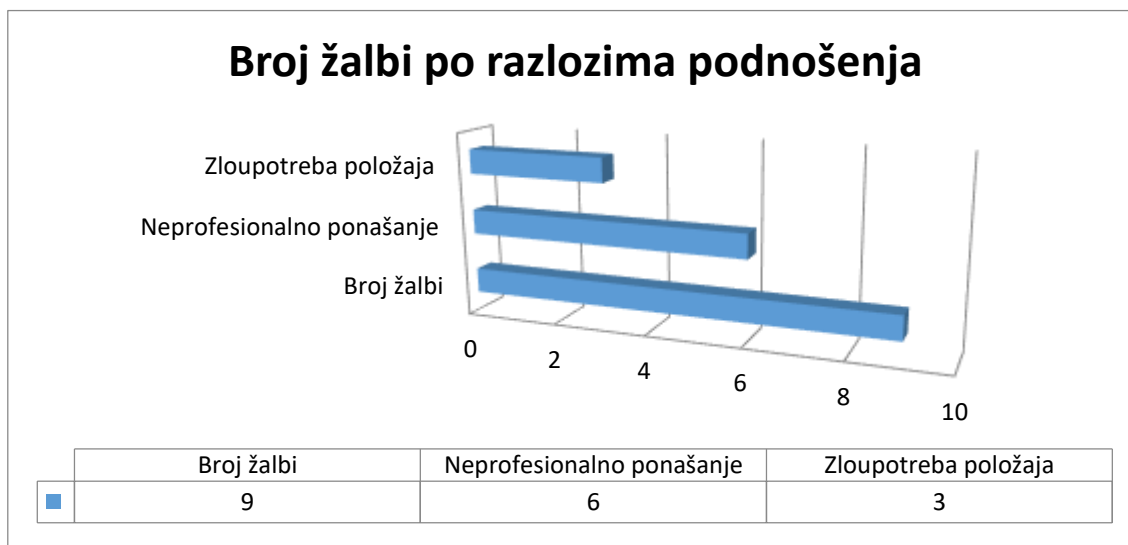
U jednom predmetu Odbor za žalbe građana odgodio je izjašnjenje te usvojio zaključak kojim se traži od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH da dostavi sve dostupne informacije od Tužilaštva BiH o ishodu istrage po predmetnom pitanju.

Za jedan predmet utvrđena je osnovanost navoda iz žalbe, te je protiv odgovornog policijskog službenika podnesen prijedlog za vođenje disciplinskog postupka za težu povredu službene dužnosti. Nakon provedenog disciplinskog postupka, policijski službenik oslobođen je odgovornosti.

Za ostale predmete, Odbor za žalbe građana zaključio je da u postupanju policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH i nadležnih organa nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede relevantnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi uglavnom se odnose na neprimjereno i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika, te na neprimjerenu komunikaciju s građanima.

GRAFIKON br. 4 (DKPT)

Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana održao je 23. 6. 2022. sastanak s GRECO-ovim evaluacijskim timom.

Također, Odbor za žalbe građana je, u skladu s Planom rada za 2022. godinu, realizirao tri posjete, i to:

Posjeta	Datum posjete
Graničnoj policiji BiH	17. 5. 2022.
Državnoj agenciji za istrage i zaštitu	7. 12. 2022.
Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH	21. 12. 2022.

Tokom ovih posjeta posebno je istaknuto da je imperativ u radu Odbora omogućiti građanima pravičan postupak kada je riječ o njihovim žalbama na rad pripadnika policijskih tijela Bosne i Hercegovine. Konstatirano je da Odbor za žalbe građana ima zadatak da zaštiti građane od neovlaštenog, neprofesionalnog i neetičnog postupanja policijskih službenika, kao i da, s druge strane, zaštiti policijske službenike od kleveta i neosnovanih žalbi.

Prilikom posjeta članovi Odbora posebno su istakli potrebu partnerskog odnosa s policijskim agencijama Bosne i Hercegovine, kako bi rezultati rada bili bolji i kvalitetniji.

Shodno navedenom, može se zaključiti da je saradnja članova Odbora za žalbe građana i policijskih agencija Bosne i Hercegovine izuzetno dobra. Ovom prilikom potrebno je naglasiti i pohvaliti stručan, temeljit i izuzetno profesionalan rad i ponašanje službenika koji rješavaju predstavke građana u Graničnoj policiji BiH, Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH, te Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kao i predstavnika policijskih agencija koji prisustvuju sjednicama Odbora.

Korektan i profesionalan odnos Odbora prema agencijama i obrnuto daje puni doprinos razumijevanju određenih pojava, a na koje je Odbor prema zakonu obavezan promptno reagirati kako bi se standardi u postupanju policijskih službenika podigli na viši nivo, s jedne strane, a s druge strane, zaštitili građani od svake vrste neprimjerenog ponašanja policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana posebno naglašava angažman policijskih službenika u jedinicama unutrašnje kontrole, te potrebu da se kapaciteti ovih organizacionih jedinica jačaju, kako kadrovski, tako i tehnički.

Uzimajući u obzir sve provedene aktivnosti Odbora za žalbe građana, može se zaključiti da je Odbor sve obaveze i aktivnosti predviđene Zakonom o nezavisnim i nadzornim tijelima

policijske strukture u BiH, Poslovnikom o radu Odbora za žalbe građana i Planom rada za 2022. godinu ispunio u potpunosti, odnosno u dijelu u kojem za realizaciju pojedinih aktivnosti nisu bila potrebna dodatna novčana sredstva.

Shodno navedenom, Odbor za žalbe građana, uz Izvještaj o radu za 2022. godinu, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da usvoji i sljedeće zaključke:

1. Zadužuje se Uprava za indirektno oporezivanje BiH da izvrši neophodnu generalnu rekonstrukciju aparata za videonadzor, stare aparate zamijeni novim, te da, u saradnji s Graničnom policijom BiH, pronađe odgovarajuće rješenje problema nefunkcioniranja, odnosno lošeg funkcioniranja videonadzora na graničnim prijelazima u Bosni i Hercegovini;
2. Zadužuje se Uprava za indirektno oporezivanje BiH da, u saradnji s Graničnom policijom BiH, pristupi zamjeni dotrajalih zastava, odnosno isticanju zastava Bosne i Hercegovine u skladu s važećim propisima, a za čiju primjenu je nadležna i odgovorna Uprava za indirektno oporezivanje BiH;
3. Zadužuju se policijske agencije na nivou Bosne i Hercegovine da pokrenu inicijativu za obavljanje redovnog sistematskog pregleda policijskih službenika koji imaju dozvolu za nošenje oružja, a naročito pripadnika Jedinice za specijalnu podršku, s posebnim akcentom na psihološko testiranje, a s ciljem preveniranja neprimjerene i nezakonite upotrebe vatrenog oružja izazvane eventualnim psihološkim traumama;
4. Zadužuju se policijske agencije na nivou Bosne i Hercegovine da u okviru pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta sistematiziraju radno mjesto psihologa koji bi, prema potrebi, pružao stručnu pomoć policijskim službenicima posebno u situacijama naročite izloženosti stresnim događajima;
5. Pozivaju se Vijeće ministara BiH i Ministarstvo finansija BiH da, u saradnji s policijskim agencijama na nivou Bosne i Hercegovine, izrade planove za realizaciju zaključaka pod tač. 3. i 4.

**Predsjednik
Odbora za žalbe građana
Parlamentarne skupštine BiH
Boris Buha**

Prilozi:

- *Tabelarni prikaz održanih sjednica i prisustva članova Odbora u 2022. godini*

Prilog 1:

- *Tabelarni prikaz održanih sjednica i prisustva članova Odbora u 2022. godini*

Broj i datum održavanja sjednice	Boris Buha	Vjekoslav Vuković	Semir Šut	Hana Korać	Merima Šenderović	Miroslav Janjić	Tihomir Marinčić
12. sjednica 27. 1. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
13. sjednica 17. 2. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
14. sjednica 24. 3. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
15. sjednica 20. 4. 2022.	+	+	+	+	-	+	+
16. sjednica 12. 5. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
17. sjednica 23. 6. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
18. sjednica 14. 7. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
19. sjednica 30. 8. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
20. sjednica 20. 9. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
21. sjednica 26. 10. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
22. sjednica 29. 11. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
23. sjednica 21. 12. 2022.	+	+	+	+	+	+	+
Ukupno	12/12	12/12	12/12	12/12	11/12	12/12	12/12
Postotak (%)	100	100	100	100	91,6	100	100